

Vältä hakemuksesi käsittelyn viivästymistä – tutustu tähän ohjeeseen huolellisesti!

ALKOHOLIJUOMIEN (MAX 5,5 %) JA KÄSITYÖLÄISOLUIDEN (MAX 12 %) VÄHITTÄISMYYNTILUPAA KOSKEVA HAKUMENETTELY

Alkoholijuoma ja sen vähittäismyynti

Alkoholijuomalla tarkoitetaan nautittavaksi tarkoitettua juomaa, joka sisältää yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävän alkoholijuoman ja käymisteitse valmistetun enintään 12 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävän käsityöläisluen vähittäismyyntiä saa alkoholiyhtiön lisäksi harjoittaa se, jolle aluehallintovirasto on myöntänyt tätä koskevan vähittäismyyntiluvan. Lupa on myyntipaikkakohtainen.

Luvansaannin perusteet

Alkoholijuomien vähittäismyyntiä koskevat säännökset sisältyvät ensisijaisesti alkoholilakiin (1143/1994) ja sen nojalla annettuun asetukseen (1344/1994) sekä sosiaali- ja terveysministeriön alkoholijuomien myyntipaikkaa ja myyntitoimintaa koskevaan päätökseen (136/1995). Käsityöläisluen vähittäismyyntiä koskevat säännökset sisältyvät uuteen alkoholilakiin.

Alkoholijuomien vähittäismyyntilupa voidaan myöntää sellaiselle oikeustoimikelpoiselle yhteisölle (esim. kaupparekisteriin merkitty osakeyhtiö tai osuuskunta tai perustettu henkilöyhtiö, josta on tehty perusilmoitus rekisteriviranomaisille) tai henkilölle (toiminimi), jolla harkitaan olevan tähän toimintaan vaadittavat edellytykset ja luotettavuus.

Käsityöläisluen vähittäismyyntilupa voidaan myöntää käsityöläisolutta tuottavalle oikeudellisesti ja taloudellisesti muista alkoholijuomien valmistajista riippumattomalle panimolle, jossa kalenterivuoden aikana tuotettujen alkoholijuomien määrä on enintään 500 000 litraa ja joka toimii fyysisesti erillään muista alkoholijuomien valmistajista eikä harjoita lisenssivalmistusta.

Yritystoiminnan rekisteröinti

Yrityksen toimiala tulee osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä, henkilöyhtiön yhtiösopimuksessa, yhdistyksen tai säätiön säännöissä asianmukaisesti rekisteröidä lailliseksi liiketoiminnaksi kaupparekisteriin. Aluehallintovirastossa hakemukset kirjataan ainoastaan Y-tunnuksella, mistä syystä **edellytetään, että hakijalla on Y-tunnus** jo silloin, kun asia saatetaan vireille. Liikkeenharjoittajan vaihtuessa tulee uuden omistajan hakea alkoholijuomien vähittäismyyntilupa. Luvanhakija ei voi aloittaa alkoholijuomien vähittäismyyntitoimintaa ennen luvan myöntämistä.

Vähittäismyyntilupa on luvanhaltija ja toimipaikkakohtainen. Lupa voidaan myöntää vasta, kun hakija on merkitty kauppa-, yhdistys- tai säätiörekisteriin. Ennen luvan myöntämistä luvanhakijan tulee olla rekisteröitynyt verohallinnon arvonlisäverovelvollisten rekisteriin sekä ennakkoperintä- ja työnantajarekistereihin, jos toiminnan luonne sitä edellyttää.

Luvansaannin esteitä

Luvanhakijan taloudelliset edellytykset samoin kuin hakijan soveltuvuus alkoholijuomien vähittäismyyntiin otetaan huomioon lupaharkinnassa. Luvansaannin esteitä voivat olla mm. hakijaa koskeva konkurssi tai selvitystila, maksuvelvoitteiden laiminlyönti tai henkilökohtainen soveltumattomuus, kuten päihteiden väärinkäyttö.

Vähittäismyyntipaikkaa koskevat vaatimukset

Vähittäismyyntipaikan tulee olla hakijan hallinnassa. Myyntipaikan tulee sijaita siten, että alkoholijuoman myynti ei aiheuta järjestyshäiriöitä tai muita haittoja ympäristönsä asukkaille taikka yhdyskunnan palveluille tai muille toiminnoille.

Vähittäismyyntipaikan, johon alkoholijuomien vähittäismyyntilupa voidaan myöntää, tulee olla sijainniltaan ja myyntitiloiltaan sekä toiminnaltaan asianmukainen ja myynnin tulee olla siellä niin järjestetty, että tehokas valvonta on mahdollinen. Lisäksi edellytetään, että myyntitila on alkoholijuomien myyntiä varten tarkoituksenmukaisesti varustettu ja että myynti tapahtuu sisätiloissa.

Alkoholijuomien (max 5,5 %) vähittäismyyntipaikka

Myyvälässä tulee pitää kaupan riittävän monipuolisesti elintarvikkeita. Alkoholijuomien myynti ei saa olla liiketoiminnassa määrävässä asemassa.

Käsityöläisoluen (max 12 %) vähittäismyyntipaikka

Käsityöläisoluen vähittäismyyntilupa koskee vähittäismyyntiä yhden vähittäismyyntipaikan sisätiloissa ja se myönnetään kyseisten alkoholijuomien valmistajalle sen maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitetussa rakennuksessa sijaitsevan valmistuspaikan, jossa alkoholijuoman käyminen on tapahtunut, yhteyteen tai välittömään läheisyyteen.

Elintarvikehuoneistosta ilmoittaminen

Elintarvikevalvontaviranomainen valvoo elintarvikehuoneistojen terveydellisiä oloja. Elintarvikelain mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta on säädetty elintarvikelain 13 §:ssä ja 14 §:ssä. Velvollisuus ilmoituksen tekemiseen koskee myös liikkeenharjoittajanvaihdoksia. Ilmoituslomakkeita ja lisätietoja saa kunnan tai kuntayhtymän elintarvikevalvontaviranomaiselta.

Elintarvikelain mukaan elintarvikealan toimijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus elintarvikehuoneistosta huoneiston sijaintikunnan valvontaviranomaiselle viimeistään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista.

Ilmoitusta ei tarvitse tehdä silloin, kun toimintaan liittyvät riskit ovat elintarvikeeturvallisuuden kannalta vähäisiä sekä:

- 1) elintarvikealan toiminta tapahtuu samassa huoneistossa kuin toimijan harjoittama muu elinkeinotoiminta;
- 2) toimija on yksityinen henkilö; tai
- 3) toimintaa ei voida pitää elinkeinon harjoittamisena (Elintarvikelaki 13 ja 14 §, 23/2006, muutos 352/2011).

Suunnitelma myynnin valvonnan toteuttamisesta

Myyntipaikkaa on voitava tehokkaasti valvoa ja epäkohdat ja häiriöt tulee voida tehokkaasti ehkäistä. Hakijan tulee esittää suunnitelma alkoholilain edellyttämän tehokkaan valvonnan toteuttamisesta. Asiaa koskevana selvityksenä hakija voi esittää esim. jäljennöksen oma-valvontasuunnitelmasta.

Myynti ravitsemisliikkeen yhteydessä

Jos myyntipaikan liikekokonaisuuteen kuuluu sekä vähittäismyynti että ravitsemisliike, tulee näiden liiketoimintojen olla selvästi toisistaan erillään omine kassatoimintoineen.

Luvan hakeminen

Alkoholijuomien (max 5,5 %) ja käsityöläisoluen (max 12 %) vähittäismyyntilupaa haetaan siltä aluehallintovirastolta, jonka alueella vähittäismyyntipaikka sijaitsee.

Hakemuksen käsittely

Aluehallintovirastolla on oikeus saada muilta viranomaisilta salassapitosäännösten estämättä hakemuksen käsittelyyn tarvittavia tietoja. Aluehallintovirasto hakee hakijaa koskevat tiedot kauppa-, yhdistys- tai säätiörekisteristä. Hakija vastaa rekisteritietojen ajantasaisuudesta. Koska ilmoitettujen muutosten päivittäisessä rekistereihin on viivettä, viimeisen kahden kuukauden aikana ilmoitetuista muutoksista hakijaa koskeviin rekisteritietoihin on tehtävä selvitys hakemukseen.

Yksityisen hakijan ja avoimen tai kommandiitti-yhtiön vastuunalaisen yhtiömiehen osalta aluehallintovirasto

selvittää konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin ja holhousasioiden rekisterin tietojen perusteella, hallitseeo hakija tai yhtiömies itseään ja omaisuuttaan.

Aluehallintovirasto hankkii hakemuksen johdosta poliisilaitoksen lausunnon. Lausunto pyydetään sekä hakijan taloudellisista edellytyksistä että luotettavuusarvioinnin perusteena olevista muista seikoista että myyntipaikan asianmukaisuudesta. Lisäksi aluehallintovirasto hankkii säännönmukaisesti selvityksen hakijan ja vastuuhenkilöiden verojen maksamisesta. Hakijalle varataan tarvittaessa tilaisuus antaa oma vastineensa lupa-asiassa hankittujen selvitysten johdosta. Aluehallintovirasto tekee hakemuksen johdosta päätöksen, josta peritään valtioneuvoston asetuksen mukainen maksu.

Lupa-asioiden käsittelyä ja valvontaa sekä alkoholitilastointia varten pidetään alkoholielinkeinorekisteriä elinkeinonharjoittajista, joille on myönnetty alkoholilaissa (1143/1994) tarkoitettu lupa tai jotka ovat lupaa hakeneet. Rekisteriseloste ja lisätietoja rekisteristä on saatavissa aluehallintovirastosta.

Luvanhaltijalta perittävä valvontamaksu

Aluehallintovirasto perii alkoholijuomien vähittäismyyntiluvan haltijalta toimipaikkakohtaisen vuotuisen valvontamaksun valtioneuvoston asetuksen mukaisesti.

Ilmoitusvelvollisuus

Luvanhaltijan ja myyntipaikan nimenmuutoksista tulee viipymättä ilmoittaa aluehallintovirastolle. Jos luvanhaltijana toimivan yhtiön omistussuhteissa tai yhtiön hallinnossa tapahtuu oleellisia muutoksia, alkoholijuomien vähittäismyyntiä ei saa jatkaa, ellei lupaviranomainen ole antanut siihen suostumusta. Muutoksista tulee viipymättä kirjallisesti ilmoittaa lupaviranomaiselle. Alkoholijuomien vähittäismyyntitoiminnan lopettamisesta tulee viipymättä ilmoittaa lupaviranomaiselle.

Alkoholijuomien vähittäismyyntin valvonta

Alkoholijuomien vähittäismyyntitoiminnan valvonta kuuluu aluehallintovirastolle, joka tarvittaessa antaa asiaa koskevaa ohjausta ja neuvontaa.

Säädökset

- Uusi alkoholilaki 3 § 1 mom 15 kohta, 17 § 2 mom ja 93 § 1 mom
- Alkoholilaki (1134/1994)
- Asetus alkoholijuomista ja väkiviinasta (1344/1994)

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös käymisteitse valmistetun enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävän alkoholijuoman myyntipaikasta ja myyntitoiminnasta (136/1995)